herpy

SKÖLDPADDOR

Red-bellied Short-necked Turtle

Emydura subglobosa

Emydura subglobosa är en färgglad, dagaktiv sidhalsad sköldpadda från floder, laguner och träsk i södra Nya Guinea och norra Australien. Den har ljusröd till röd buksköld och två gula ränder på varje sida av huvudet. Honorna blir upp till 26 cm, och arten lever i minst 20-30 år, så den kräver ett stort, filtrerat akvarium med solplats, värme och UVB.

Familj: Chelidae Tidigare namn: *Emydura albertisii*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**13-26 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**20-30 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Semiakvatisk**
Biotop	**Våtmark**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**130 × 65 × 60 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**26-29 °C**
Värmeplats	**32-35 °C**
Temperatur, natt	**22-24 °C**
Luftfuktighet	**50-80 %**
Vatten	**Akvaterrarium** djup 30-40 cm
Vattentemperatur	**24-28 °C**
UVB	**Rekommenderas** Fergusonzon 2
Föda	**Insekter, färdigfoder, växter, ryggradsdjur och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Könsmogen	**84-144 mån.**
Kullstorlek	**4-11 ägg**
Kullar per år	**2-4**
Inkubation	**60-120 dagar** vid 26-30 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Ej bedömd (NE)**

Om arten

Emydura subglobosa är en medelstor vattensköldpadda med en slät, lågt välvd ryggsköld i beige, kastanjebrunt eller skiffergrått. Huvudet är grått till olivgrönt med en kraftig gul rand från nosspetsen genom ögat och två gula skäggtömmar på hakan. Bukskölden är vit, ljusröd eller orange till röd, och ben, svans och halsens undersida har röda tecken. Ungarna har klara färger och en ljus kant runt skölden; med åldern bleknar det röda till rosa.

Skalets längd är 13-17 cm hos hanarna och 15-26 cm hos honorna. Honorna blir större och har kortare svansar, medan hanarna har en längre, tjockare svans. Liksom alla sidhalsade sköldpaddor (familjen Chelidae) drar arten inte in halsen rakt, utan lägger den i sidled in under sköldkanten. Halsen kan därför fastna mot fasta föremål, så inredningen ska ha breda, fria passager mellan stenar och rötter.

Arten beskrevs 1876, och *Emydura albertisii* är en synonym. Man skiljer mellan två underarter, *E. s. subglobosa* och *E. s. worrelli*, som bara är svagt åtskilda genetiskt. Namnet *subglobosa* betyder "nästan klotformad" och syftar på sköldens form. Djuren i handeln är numera oftast uppfödda. Arten är sällan aggressiv mot andra sköldpaddor, men biter hårt när den känner sig hotad. Den är en kraftig simmare och växer snabbt ur ett litet, dekorativt akvarium.

Utbredning och livsmiljö

Emydura subglobosa lever i södra Nya Guinea, både i Papua Nya Guinea och i den indonesiska delen av ön, och i norra Australien. Nominatformen finns i Australien bara allra längst upp på spetsen av Kap York i Queensland, vid Jardine River. Underarten *E. s. worrelli* lever i floder i Northern Territory vid Carpentariaviken, bland annat Batten Creek och MacArthur River; exakt var gränsen mellan de två underarterna går är inte klarlagt. Typlokalen är Naiabui vid Amama River i sydöstra Papua Nya Guinea.

Arten har inte bedömts av IUCN, och beståndens storlek är inte dokumenterad. Kartan visar bara den ursprungliga utbredningen.

> **Naturlig utbredning:** Papua Nya Guinea, Indonesien och Australien.

LIVSMILJÖ

Arten lever i sötvatten: långsamt flytande floder, laguner, sjöar, träsk och säsongsvisa våtmarker på tropiska lågslätter. Djuren är dagaktiva, tillbringar det mesta av tiden i vattnet, där de söker föda, och växlar mellan att simma och sola sig för att hålla kroppstemperaturen. Klimatet är tropiskt med en våt och en torr årstid. Medeltemperaturen ligger omkring 23-30 °C större delen av året, och under den torra tiden mitt på året kan nätterna komma ner till 10-15 °C. När vattenståndet sjunker under den varma, torra tiden söker sig djuren till översvämmade områden.

I naturen lever arten framför allt av blötdjur, kräftdjur och vatteninsekter. Honorna lämnar bara vattnet för att lägga ägg i sand eller jord vid stranden eller vid foten av träd.

Skötsel

TERRARIET

Håll arten i ett stort akvarium eller kar, inte i ett vanligt terrarium. Ett fullvuxet djur ska ha minst 130 × 65 × 60 cm, det vill säga fem gånger ryggsköldens längd i längd och hälften så mycket i bredd med landdelen inräknad, och större är alltid bättre. Unga djur kan hållas i mindre kar, men måste flyttas upp allteftersom de växer, så planera efter fullvuxen storlek från början.

Landdelen ska vara så stor att hela djuret kan komma upp ur vattnet och torka helt, och den ska ha en ramp med bra grepp. En flytande ö som gungar under djuret ger sällan en helt torr solplats. Inred med släta stenar, drivved, kork och tåliga vattenväxter. Undvik skarpa stenar, fint grus som djuret kan svälja och dekorationer där det kan fastna under vatten. Botten kan vara bar eller ha stora flodstenar eller sand. Arten simmar mycket, så ge fritt simutrymme och gömställen både i vattnet och på land.

Akvariet ska vara helt rymningssäkert med lock eller höga väggar. Håll helst ett djur per akvarium: hanar kan trakassera honor, och fredliga djur kan ändå bita och stressa varandra. Om flera djur ska hållas tillsammans krävs ett kar som är minst 50 % större och en extra solplats per djur. Sätt nya djur i karantän för sig själva med eget nät och egen utrustning, och dela inte filter med okända djur. Fullvuxna honor ska ha tillgång till en djup, lätt fuktig äggläggningslåda med sand, också utan en hane.

Läs mer: Värme och temperatur Läs mer: Karantän och hygien

TEMPERATUR

Vattnet ska hålla 24-28 °C året runt, styrt av en termostat och ett värmeelement som är skyddat mot slag. Solplatsen ska ha en yttemperatur på 32-35 °C, mätt med en digital sond, och luften över vattnet 26-29 °C. På natten får lufttemperaturen sjunka till 22-24 °C. Solplatsen ska värma djuret lokalt utan att överhetta hela akvariet. Unga och nyinköpta djur behöver särskilt stabil värme.

Arten är tropisk och ska inte gå i vintervila. Om aktiviteten eller aptiten plötsligt minskar, kontrollera vattentemperatur, solplats, vattenkvalitet och djurets allmänna tillstånd i stället för att anta att det är en naturlig viloperiod.

Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Luftfuktigheten styrs av vattnet och kräver ingen särskild reglering; siffran i rutan gäller luften i ett slutet akvarium. Det viktiga är att solplatsen är varm och torr, så att sköld och hud kan torka helt. En för blöt solplats ger sköldröta.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Sköldpaddor förorenar vattnet snabbt. Använd ett kraftigt externt filter som är avsett för mer än akvariets vattenmängd, eftersom filters kapacitet anges för fisk och är för optimistisk för sköldpaddor. Ammoniak och nitrit ska vara noll i ett inkört system, och vattenkvaliteten bedöms genom tester, inte genom att titta på om vattnet är klart. Grumligt vatten, lukt, hudirritation och upprepade ögonproblem beror oftast på dålig vattenkvalitet. Kör in det biologiska filtret innan djuret kommer. Måttlig ström är bra, men djuret ska kunna vila utan att kämpa mot en kraftig stråle. Ta snabbt bort oätet foder, eftersom varmt vatten gynnar bakterietillväxt. Byt en del av vattnet regelbundet.

Vattnet får gärna vara så djupt som möjligt; 30-40 cm är ett praktiskt minimum för ett vuxet djur. Unga och nyinköpta djur ska ha flera stabila viloplatser strax under ytan. Arten tål svagt surt till lätt basiskt vatten (pH ca 6-8), och lite klor gör den inget; använd ett vattenberedningsmedel om du är osäker på vattnet.

LJUS OCH UVB

Solplatsen ska ha kraftigt ljus, och UVB rekommenderas. Använd ett T5 HO UVB-rör på 5-7 % som täcker solplatsen, och mät med en UV-mätare: sikta på ett UV-index på 1-2 i sköldhöjd på solplatsen, sjunkande till nästan noll i skuggan. Arten hör till Ferguson-zon 2. Byt röret enligt tillverkarens anvisning, eftersom effekten sjunker långt innan ljuset slocknar. Glas stoppar UVB, så sol genom en ruta räcker inte. Styr ljuset med en timer så att det följer dagslängden. Nattljus behövs inte.

Arten solar sig mindre än många andra vattensköldpaddor, så UVB är inte strikt nödvändigt, men det ger friskare sköld och bättre kalkomsättning.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten är allätare. Grundfodret är ett komplett pelletsfoder för vattensköldpaddor, kompletterat med insekter, maskar, kräftdjur, renade sniglar, lite hel fisk och vattenväxter eller bladgrönt. Unga djur får mer animalisk föda och mindre, tätare måltider. Vuxna djur får färre och mindre näringsrika måltider, så att de inte blir feta och förorenar vattnet, medan växtföda hela tiden finns tillgänglig. Hela ryggradslösa djur och hel fisk är bättre än fiskfilé, eftersom rent muskelkött har en dålig mineralbalans. Undvik feta foderfiskar och foderfiskar med parasiter eller mycket tiaminas. Kalk ges via hela bytesdjur, sepiaskal eller ett tillskott. Ge inte kött från däggdjur, hund- eller kattmat, bröd, mejeriprodukter eller fet, processad mat. Torkade räkor duger inte som grundfoder.

Arten vänjer sig lätt vid en fast utfodringsrytm; ett vuxet djur matas tre gånger i veckan. Mata gärna i ett separat kar, så att vattnet i akvariet hålls rent.

Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Emydura subglobosa är en aktiv simmare som känner sig tryggast i vattnet. Den är ett djur att titta på, inte att hålla i handen, även om många djur lär sig ta mat från handen. Hantering ska vara sparsam, eftersom den stressar djuret och ger risk för bett och fall. Om djuret måste flyttas, stötta hela kroppen med båda händerna och håll det lågt över ett säkert underlag. Arten biter hårt och kan också klösa med klorna.

Den försvarar inget revir, men är inte heller social. En fast veckorutin förebygger de flesta problem: kontrollera vattenkvalitet, temperatur, tillgång till solplatsen, aptit och sköld, skölj filtermaterialet innan strömmen sjunker, och byt en del av vattnet innan det luktar eller blir grumligt. Sätt aldrig ut oönskade djur i naturen; hitta en ansvarsfull ny ägare.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna har en längre och tjockare svans än honorna. Skillnaden kan ses från en sköld på ca 9 cm och är tydlig vid ca 14 cm. Honorna blir större än hanarna. I naturen blir djuren könsmogna efter 7-12 år vid en sköld på 14-15 cm. Hur snabbt djur i fångenskap blir könsmogna är inte dokumenterat.

PARNING

Släktet *Emydura* parar sig året runt med toppar på våren och hösten. Hanen uppvaktar med en rad signaler: han stryker, blinkar och nickar med huvudet framför honan, ställer sig nos mot nos och sprutar vatten från näsborrarna. Paret nickar därefter växelvis medan de lägger sig på linje. Djuren blir tillsammans i många timmar, och parningen kan upprepas under flera dagar. Hanen kan vara påträngande, så håll utkik efter bett, och skilj djuren åt om honan blir stressad eller skadad.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Honan lämnar vattnet på natten eller tidigt på morgonen och lägger äggen i ett hål i sand eller jord. I naturen sker det under den sena torrtiden från augusti till oktober. Hon lägger 4-11 vita, ellipsformade ägg, i genomsnitt 7, och kan lägga 2-4 kullar per år. Äggen är ca 35 × 19 mm och väger omkring 8 g. Honan täcker inte över boet, utan går genast tillbaka till vattnet. Ge honan en djup låda med fuktig sand eller jord. Honor kan bilda ägg utan hane, och en hona som går rastlöst omkring, försöker fly eller krystar kan ha ägg som inte kommer ut och ska genast till veterinär.

INKUBATION

Ruvningstemperaturen är inte dokumenterad för arten; intervallet i rutan är en uppskattning utifrån tropiska vattensköldpaddor. Äggen kläcks efter 2-4 månader, tidigast vid hög temperatur. Hos de australiska sidhalsade sköldpaddor som har undersökts beror könet inte på temperaturen. Äggen får inte vändas eller skakas.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är ca 3 cm vid kläckningen. De stannar i ägget en dag eller två och lever av resten av gulan, och de är självständiga från första dagen. Håll dem i ett mindre akvarium med grunt vatten, flera stabila viloplatser strax under ytan och en lättillgänglig solplats, och byt vattnet ofta. Ungarna ska ha mer animalisk föda än vuxna djur och mindre, tätare måltider. Deras färger är starkast den första tiden och bleknar med åldern. Flytta dem till större kar efter hand som de växer, och håll dem åtskilda från vuxna djur.

Hälsa och vanliga misstag

Hos *Emydura subglobosa* beror de flesta problem på vattenkvaliteten, värmen och kosten. De typiska misstagen är:

- Sköldröta från en solplats som inte blir helt torr, och hud- och ögonirritation från smutsigt vatten.
- Fetma av för mycket utfodring.
- Mjuk sköld och dålig tillväxt av för lite UVB och kalk.
- Brännskador från lampor som är felaktigt uppsatta.
- Skador vid samhållning med andra djur, särskilt bett.
- Ägg som fastnar hos honor utan en lämplig äggläggningslåda.

Kontakta en veterinär med kräldjurserfarenhet om djuret har ihållande svullnader, flyter snett, inte vill äta, fräser eller andas med öppen mun, blöder eller har skador på skölden.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.